

KIRJALLINEN KYSYMYS 1193/2001 vp

Laillisen yritystoiminnan häiriötön harjoittaminen

Eduskunnan puhemiehelle

Turkisten tuottaminen on Suomessa laillinen elinkeinohaara, samoin turkis- ja nahkaliikkeen pitäminen. Lehtitiedon mukaan (Helsingin Sanomat 21.10.2001) lohjalainen liike on joutunut järjestelmällisen ilkivallan kohteeksi. Tuhotyöt ovat lehden mukaan alkaneet toissa talvena kaupan näyteikkunoiden rikkomisella ja ikkunoita on hajotettu 19 kertaa. Pahimmillaan särkijät ovat iskeneet kaksikin kertaa viikossa. Samoin liiketalon pihaseinää on sotkettu, naapurikaupan takaoven kohdalle on tehty koukeroita ja kirjaimet EVR (Eläinten vapausrintama). Seiniä on tuhrittu parissa vuodessa kymmenkunta kertaa. Lisäksi kirjeitä on tullut kotiin sekä myymälähoitajalle että liikkeen omistajalle.

Ilkivalta on jatkunut, vaikka tapauksista on ilmoitettu poliisille. Tilanne on muuttunut omistajan kannalta suorastaan uhkaavaksi.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän kunnioittavasti valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus aikoo tehdä, että laillista elinkeinoa harjoittavat yrittäjät saavat jatkaa rauhassa yritystoimintaansa ja kehittää sitä ilman edellä kuvattuja häiriöitä sekä

onko poliisivoimia tai muuta valvontaa yhteiskunnan taholta syytä vahvistaa, että yritystoiminta voi häiriöttä jatkua?

Helsingissä 26 päivänä lokakuuta 2001

Liisa Hyssälä /kesk

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Rouva puhemies, olette toimittanut valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi kansanedustaja Liisa Hyssälän /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 1193/2001 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä, että laillista elinkeinoa harjoittavat yrittäjät saavat jatkaa rauhassa yritystoimintaansa ja kehittää sitä ilman siihen kohdistuvia häiriöitä sekä

onko poliisivoimia tai muuta valvontaa yhteiskunnan taholta syytä vahvistaa, että yritystoiminta voi häiriöittä jatkua?

Vastauksena kysymykseen esitän kunnioittavasti seuraavaa:

Suomessa kansalaiset osallistuvat aktiivisesti yleisesti hyväksyttävänä pidettävään eläinten suojeluun. Suurin osa suojelutyöhön osallistuvista henkilöistä noudattaa lainsäädäntöä ja käyttää tärkeäksi kokemansa asian edistämiseen hallitusmuodosta ilmeneviä perusoikeuksiaan.

Eräät eläinsuojelun tavoitteekseen ilmoittaneet henkilöt ja henkilöryhmät ovat ottaneet käyttöönsä lainvastaisia keinoja, jotka ovat suuntautuneet muun muassa turkisten jalostuksen ja kaupan alalla toimivia yrityksiä ja henkilöitä vastaan kansainvälisten mallien mukaisesti. Yrittäjille on aiheutettu merkittäviä taloudellisia vahinkoja lähinnä vahingonteko- ja tuhotyörikkosten tunnusmerkistöt täyttävillä teoilla. Lisäksi toiminta on aiheuttanut huomattavia välillisiä vahinkoja mm. lisääntyneinä vartiointikustannuksina.

Poliisin tehtävänä on oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, minkä vuoksi sen on huolehdittava myös siitä, että jokaisella on mahdollisuus käyttää perustuslaillisia oikeuksiaan. Poliisin, mutta myös muiden yhteiskunnallisten vaikuttajien, on pyrittävä edistämään sovinnollisuutta erilaisia katsantokantoja edustavien henkilöryhmien välillä, jolloin voitaisiin myös turvata hallitusmuodossa jokaiselle taattu oikeus hankkia toimeentulonsa valitsemallaan laillisella elinkeinolla.

Suomen kaltaisessa avoimessa ja ilmaisuvapauden takaavassa yhteiskunnassa viranomaisen kansalaisiin kohdistuva kontrolli on aina rajoitettua ja rajallista. Ei ole mahdollista eikä tarkoituksenmukaistakaan järjestää ajallisesti tai alueellisesti kaiken kattavaa valvontaa. Lisäksi pelkkä kiinnijäämisriskin lisääntyminen tai puheena olevista teoista langetettavat rangaistuksetkaan eivät lopeta kyseistä toimintaa, koska sitä harrastavien henkilöiden tavoitteenakin on aina mahdollisimman suuri julkisuus.

Rikosoikeudellinen vastuu on oikeusjärjestyksemme mukaan aina yksilöllistä. Tämä edellyttää myös yksilöllisen näytön hankkimista esimerkiksi jokaisesta vahingontekorikoksesta. Näytöksi ei riitä vielä se, että rikospaikalle on jätetty merkkejä siitä, että jokin tietty ryhmittymä tai yhdistys olisi teon takana. Sen vuoksi lukuisten yksittäisten tekojen selvittäminen niin, että pitävää näyttöä niistä jokaisesta on oikeudenkäynnissä esitettävissä, on erittäin työlästä.

Eri elinkeinoalojen harjoittajat voivat jossain määrin henkilökohtaisesti esimerkiksi teknisin välinein suojautua omaisuuteensa kohdistuvaa rikollisuutta vastaan tai ainakin helpottaa yksittäisten rikosten selvittämistä.

Hallitus tulee jatkamaan sellaisten toimenpiteiden kehittämisen ja käyttöönoton tukemista, joiden tavoitteena on laillisen ammatinharjoitta-

misen turvaaminen sekä rikoksiin syyllistyneiden saattaminen vastaamaan teoistaan.

Helsingissä 16 päivänä marraskuuta 2001

Sisäasiainministeri Ville Itälä

Till riksdagens talman

I det syfte 27 § riksdagens arbetsordning anger har Ni, Fru talman, till behöriga medlem av statsrådet översänt följande av riksdagsledamot Liisa Hyssälä /cent undertecknade skriftliga spörsmål SS 1193/2001 rd:

Vad ämnar regeringen göra för att företagare som idkar lagliga näringar skall få fortsätta sin företagsverksamhet i fred och utveckla den utan upprepade störningsmoment samt

är det skäl att förstärka polisstyrkan eller annan övervakning från samhällets sida så att företagsverksamheten kan fortsätta utan störningar?

Som svar på detta spörsmål får jag vördsamt anföra följande:

I Finland deltar medborgarna aktivt i sådant djurskydd som allmänt taget kan betraktas som godtagbart. Största delen av de personer som deltar i detta djurskyddsarbete följer lagstiftningen och utnyttjar de grundläggande fri- och rättigheter som ingår i regeringsformen för att driva ett ärende som de upplever som viktigt.

Vissa personer och grupper av personer som driver djurskyddsfrågor har tagit i bruk lagstridiga medel som i enlighet med internationella mönster bl.a. riktats mot företag och personer som sysslar med pälsdjursförädling och försäljning av pälsar. Företagarna har förorsakats stor ekonomisk skada främst genom gärningar som uppfyller brottsrekvisiten för skadegörelse och sabotage. Dessutom har verksamheten orsakat betydande indirekt skada genom t.ex. högre bevakningskostnader.

Polisens uppgift är att trygga den rättsliga och samhälleliga ordningen och därför skall polisen också se till att var och en har möjlighet att utnyttja sina grundlagsenliga rättigheter. Polisen, men också andra samhälleliga opinionsbildare, skall försöka främja försonlighet mellan grupper av personer som representerar olika synsätt. På detta vis garanteras också var och ens rätt att i enlighet med regeringsformen skaffa sig sin försörjning genom näring som han eller hon valt fritt.

I ett öppet samhälle som Finland, där också uttrycksfriheten är garanterad, är myndigheternas kontroll över medborgarna alltid begränsad. Det är inte möjligt och inte ens ändamålsenligt att anordna en regionalt och tidsmässigt sett heltäckande övervakning. Varken en ökning av risken för att åka fast eller de straff som utdöms för dessa gärningar kommer att göra slut på denna verksamhet, eftersom de personer som sysslar med denna verksamhet har som mål att få så stor publicitet som möjligt.

Det straffrättsliga ansvaret är enligt vårt rättssystem alltid individuellt. Detta förutsätter också att det finns individuella bevis t.ex. för varje skadegörelsebrott. Att lämna spår på brottsplatsen som tyder på att en viss grupp eller förening skulle stå bakom gärningen räcker inte ännu som bevis. Därför är det mycket arbetskrävande att reda ut flera enskilda gärningar så att hållbara bevis kan läggas fram vid rättegången.

Näringsidkare i olika branscher kan i viss grad personligen skydda sig med t.ex. tekniska medel mot brottslighet som riktar sig mot deras egendom eller genom detta åtminstone bidra till att enskilda brott klaras upp.

Regeringen kommer att fortsätta att stöda utvecklingen och ibruktagandet av sådana åtgärder

som syftar till att trygga laglig yrkesutövning
samt till att de som gjort sig skyldiga till brott
skall ställas till svars för sina gärningar.

Helsingfors den 16 november 2001

Inrikesminister Ville Itälä